Жив на світі маленький сіроокий хлопчик Валь.

Було в нього найзаповітніше бажання — мати розумного собаку. Він ніколи не бачив собак, йому тільки читали про них книжки. З книжок Валь узнав, що ці тварини дуже розумні істоти і віддані друзі. Тому він їх і полюбив.

Одного літнього дня Валь проснувся і вирішив, що піде шукати собі собаку. Він не знав, де вони водяться, а тому подумав, що шукати їх треба в лісі.

Подивився на велике сонце в небі, сонце йому підморгнуло, і він пішов у ліс. А там йому зустрівся Гном-чарівник.

— Ти чом тут ходиш, хлопчику Валь? — запитав Гном.

— Я шукаю собаку,— сказав йому Валь.— А ти звідки мене знаєш?

— Я всіх знаю,— відповів Гном.

— А хто ж ти такий? — запитав Валь.

— Я найстаріший і найдобріший гном на світі. Я все знаю, я все можу.

— Як тобі добре,— мовив, зітхнувши, Валь.— Ти можеш мати все, що схочеш.

— А я нічого не маю, бо не хочу мати. Я живу лише для того, щоб виконувати людські бажання.

— Ой, то ти можеш мені допомогти?

— Можу. І допоможу.

Гном покрутив свого зеленого вуса, схожого на лісову траву, суворо поморщив схожого на гриб носа і запитав:

— А ти знаєш, що собаку треба любити?

— Знаю і любитиму.

— От і добре,— полагіднішав Гном,— буде тобі собака.

Гном заклав два пальці в рота і тихенько свиснув. Враз на той свист з'явився яскравий, мов райдуга, дятел. Він сів на замшіле Гномове плече і допитливо подивився на хлопчика. Очі його світилися проти сонця, як два маленькі ліхтарики.

— На суничній галявині живе самотній, усіма забутий собака. Лети до нього і скажи, що хлопчик Валь хоче з ним потоваришувати,— попрохав дятла Гном.

Валь навіть не встиг здивуватися, що дятел розуміє людську мову, а птах уже спурхнув з Гномового плеча.

Тільки-но встиг Валь переповісти Гномові, що як виросте, вивчатиме життя всяких тварин і вже читає про них книжки, аж тут і з'явився собака.

Він був великий, волохатий. І очі в нього були великі й сумні. Він довго дивився на Валя, а потім підійшов і став обнюхувати його руки.

Валь погладив його по голові, а потім присів і сказав собаці на вухо:

— Ти найкращий собака на світі. Давай дружити.

Собака лизнув хлопчикові щоку і поклав йому голову на плече.

— А чом у тебе такі сумні очі? — запитав собаку Валь.

— Цей собака колись товаришував з одним хлопчиком. Той хлопчик був дуже жорстокий. Він бив собаку палицею, стріляв у нього з рогатки. Терпів-терпів образи собака, а потім терпець йому увірвався, і покинув він свого кривдника. Відтоді жив у лісі самотньо і виглядав собі друга. А тепер ви одне одного знайшли. Шануйтеся і допомагайте одне одному в біді,— сказав Гном,— тоді назавжди залишитеся друзями.

— Дякую тобі, добрий Гноме,— промовив хлопчик Валь.

І собака теж подякував Гномові своєю мовою. А Гном знав і людську мову, і мову рослин та тварин. Він щось сказав собаці мовою тварин, а коли Валь допитливо подивився на нього, Гном пояснив:

— Я розповів йому, що ти добрий і чемний хлопчик і що ти давно хотів дружити з розумним собакою. Він же твоїх слів не зрозумів, тільки повірив твоєму голосу...

Попрощалися вони з добрим Гномом і пішли додому.

Відтоді всі завжди бачать собаку і хлопчика Валя разом. І всі кажуть, що вони стали друзі-нерозлийвода. Вони навіть у футбол грають удвох.

Собака став найкращим воротарем у дворі.

А недавно до них прилітав з лісу дятел. Він сказав собаці, що на новорічну ялинку до них у гості прийде добрий Гном.

Валь ще того не знає, але як же він зрадіє, коли під яскравими вогнями ялинки примоститься Гномів друг — дятел — і весело дивитиметься на них своїми схожими на ліхтарики очима.

У сіроокого хлопчика Валя добре серце.

А Гном-чарівник завжди приходить тільки до того, у кого добре серце.